ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 24 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v soboto 28. januarja, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ... 3 mesece L 22.—, pol leta L 38 ... L 6.50 več. — Posamezne št. ... Naročnina: za 1 mesec L 8.—, ... 75.—, v inozemstvo mesečno ... Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (58 mm) ... obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila ... oglase denarnih zavodov L 2.—. Oglasi na pr... L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Vojna proti vojni

V času zadnje svetovne vojne se je večkrat ob raznih prilikah naglašalo, da je to zadnja vojna, da druge vojne ne bo več in da ni završen noben napor, samo da se napravi temeljit konec. Ustanovitev Družbe narodov je bila izraz protivojne reakcije, ki se je polotila vsega sveta po tako groznem klanju. Prizadevanje te meddržavne organizacije, da bi pripravila razorožitev, je nekako nadaljevanje v tej smeri.

Toda če se primerjajo uspehi delovanja Družbe narodov v posameznih njenih prodročjih, se pride do zaključka, da so ti uspehi najmanjši ravno v področju vprašanja razorožitve in zagotovitve miru za bodočnost. Ne da bi bila na tem polju prizadevanja manjša, temveč se prav glede tega vprašanja posameznim državam najmanj mudi, tako da je delo tozadevnih komisij najtežavnejše in zato tudi najpočasnejše.

V četrtek se je otvorila v Pragi važna konferenca, ki je v najtesnejši zvezi s tem vprašanjem. Gre za sestanek ožje komisije, ki ji je poverjena naloga, da pripravi in uredi za prihodnje zasedanje v Ženevi (20. februarja) vse gradivo glede vprašanja osiguranja miru. Člani te komisije so: finski poslanik v Bernu Holsti, grški poslanik v Parizu Politis in holandski zastopnik Rudgers. Prvi je referent za arbitražo, drugi za mednarodno varnost, tretji za izvajanje točk pogodbe o Družbi narodov z ozirom na obveze in dolžnosti članic. Predsednik te komisije je čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je, kot znano, tudi predsednik odbora Družbe narodov za osiguranje miru.

Gradivo, ki ga mora komisija urediti, je zelo obsežno. Poleg resolucij, ki so bile sklenjene na prejšnjih zasedanjih Družbe narodov, in predlogov, ki jih je izdelala pripravljalna komisija za razorožitev, spadajo sem mednarodne pogodbe o arbitraži, nekatere razsodbe mednarodnega sodišča v Haagu ter spomenice, ki so jih poslale odboru Anglija, Norveška in Švedska. Vse to gradivo mora komisija proučiti in predložiti odboru za osiguranje miru nove načrte, s katerimi naj bi se poleg mirovnih pogodb, locarnskih dogovorov in specialnih pogodb med posameznimi državami utrdil svetovni mir.

To je, kot rečeno, važna in težka naloga in poleg tega zelo zapletena. Ohranitev miru je odvisno od splošne razorožitve, a ta poslednja je zopet odvisna od splošnega občutka varnosti. Toda prav ta občutek je še daleč od tega, da bi bil splošen. Razni dogodki in številne izjave odgovornih činiteljev kažejo marveč, da prevladuje še občutek nevarnosti in ne varnosti. Odstraniti ta občutek ter napraviti pot občutku varnosti — evo torej prvi korak na poti k splošnemu miru med narodi.

Odbor za osiguranje miru je označil številna sredstva, s katerih pomočjo bi se mogel napraviti ta najtežji in obenem najodločilnejši korak. Toda med posameznimi članicami Družbe narodov vlada veliko nesoglasje glede načina, kako naj se ves načrt udejstvi. To je jasno razvidno iz gori omenjenih spomenic, ki so jih predložile odboru za sigurnost Anglija, Švedska in Norveška.

Norveška priporoča v svoji spomenici, naj se sklene vsoljna arbitražna pogodba na podlagi idej, ki tvorijo podlago locarnskih dogovorov. Švedska vlada pa je predložila že gotov načrt take mednarodne pogodbe o sigurnosti. Različno je stališče Anglije. Londonska vlada sicer ne nasprotuje misli, da bi se arbitražne pogodbe razširile, toda njih izvajanje naj bi bilo čisto pravnega značaja. Kar se tiče vprašanja mednarodnih sankcij, ki bi bile potrebne za prisilno izvršitev razsodb razsodišča, je važno in značilno, da Anglija take sankcije odločno odklanja. Te mednarodne sankcije namreč ne pomenijo tu nič drugega nego skupno vojno vseh proti oni državi, katera bi se ne hotela podvreči razsodbam mednarodnega sodišča. V danem slučaju pa bi utegnila postati taka skupna akcija le nova evropska vojna in Anglija ve iz poukov, ki jih je dobila v zadnji vojni, da bi bila za vsako tako «eksekucijo» zopet navezana tudi na pomoč dominionov, Kanade, Avstralije, Južne Afrike itd. Te članice britanskega carstva pa bi ne bile nikakor voljne sprejeti kakršnokoli žrtev za čisto evropske interese in zato je vsaka podobna obveza za Anglijo nesprejemljiva.

Pri takem stanju stvari je torej naravno, da komisija, ki se je sestala predvčerajšnjim v Pragi, ne bo imela lahkega dela. Najti med tako različnimi in bistveno nasprotujočimi si stališči rešitev, ki bi jo mogle sprejeti vse članice Družbe narodov, ni nikaka lahka naloga. Težka bo torej tudi morebitna zmaga v tej «vojni proti vojni», kajti ona predpostavlja predvsem zmago posameznih držav nad samimi seboj. To pa je najtežja vseh zmag.

Skrb za deco.

Okrožnica notranjega ministrstva

RIM, 27. Kakor poroča agencija «Recentissima», je izdalo ministrstvo za notranje zadeve vsem prefektom okrožnico, v kateri se slednji pozivajo, naj vodijo potom merodajnih oblasti skrbno nadzorstvo nad gojo otrok. To nadzorstvo naj se uveljavi predvsem o priliki cepljenja otrok in v otroških smrtnih slučajih.

Višji gospodarski svet se preuredi

Ukaz predložen kralju v podpis

RIM, 27. Minister za nacionalno gospodarstvo je predložil kralju v podpis ukaz, po katerem se bo z ozirom na korporativno uredbo države preuredil tudi dosedanji ustroj višjega sveta za nacionalno gospodarstvo.

Po določilih novega ukaza bo štel višji gospodarski svet 48 članov. 12 članov bo izbral minister za nacionalno gospodarstvo izmed najodličnejših predstaviteljev vede in tehnike. Ostalih 36 članov pa bo imenoval minister na predlog generalnih konfederacij, ki so zakonito priznane. Pripominjamo pa, da je treba k onim 48 članom prištevati še glavne ravnatelje pri ministrstvu za nacionalno gospodarstvo, tajnika državnega korporacijskega sveta ter glavne ravnatelje pri ministrstvu za korporacije, ki so že po zakonu člani tega sveta.

Inozemski novinarji v Rimu

pri romunskem zunanjem ministru Titulescu

RIM, 27. Danes ob 14.30 je sprejel romunski zunanji minister zastopnike inozemskega tiska, katerim je odgovarjal na razna vprašanja, ki so mu jih stavili. O italijansko-romunskem prijateljstvu je rekel minister, da bo lahko tvorilo podlago za koristne sporazume med Italijo in njenimi zavezniki ter med Romunijo in njenimi zavezniki. O vprašanju ureditve lastnin bivših sovražnikov je dejal, da je treba pripisati spore, ki so nastali radi tega vprašanja posebno z Madžarsko, v veliki meri devalutaciji leja. Vsekakor pa bo skušala romunska vlada rešiti to vprašanje v prijateljskem duhu. Končno je minister na vprašanja, če je mogoč balkanski Locarno, izjavil, da je izvedljiv, toda ne na enkrat, ampak potom vztrajnega diplomatičnega dela in medsebojnih sporazumov med posameznimi balkanskimi državami.

Pričetek procesa

proti komunistom iz Firenz

RIM, 27. Danes popoldne se je pričel pred posebnim tribunalom za zaščito države proces proti 26 florentinskim komunistom, ki so obtoženi: 1. Da so aktivno sodelovali pri organizaciji komunistične stranke ter na tajnih setankih snovali vstajo proti državnim oblastem, da potem nasilno spremenijo ustavo in obliko države; 2. Da so organizirali v pokrajini Firenze oborožene oddelke komunistične stranke s prevratnimi nameni, katere so zasledovali potom zločina zarote; 3. Da so hranili deloma doma deloma drugod znatne množine orožja in streliva; 4. Da so skrivali ono orožje in strelivo in da ga niso naznanili oblastem za javno varnost.

Med obtoženci je tudi bivši komunistični poslanec D'Amen.

Prestolonaslednik princ Humbert

odpotoval iz Taranta proti Afriki

TARANTO, 27. Danes ob 14. uri je prispel semkaj z dvornim vlakom prestolonaslednik, kateremu je prirejalo prebivalstvo navdušene ovacije. Po sprejemu v krožku «Isabella» se je podal prestolonaslednik peš na postajo za torpedovke, odkoder se je z motornim čolnom odpeljal in se vkrcal na križarko «S. Giorgio», na kateri je nocoj nastopil svoje potovanje v Afriko.

„Giornale d'Italia"

o imperialističnih težnjah Jugoslavije

Značilen dokument

RIM, 27. Današnji «Giornale d'Italia» prinaša pod mastno tiskanim naslovom «Jugoslavija se pripravlja na vojno: Dokumenti» uvodni članek izpod peresa Virginija Gayde, pod naslovom «Evo dejstva» drug članek in končno daljše poročilo iz Beograda, ki ima naslov «Značilen dokument» in katero je dobil iz Trsta telefoničnim potom.

Pri vojaškem pripravljanju srbsko-hrvatsko-slovenske armade je treba, pravi beograjsko poročilo, s posebno pažnjo govoriti o ročni knjigi, ki se razdeljuje med vojake v duhu njihove vojaške in politične vzgoje. Ročna knjiga, katero je sestavil srbski polkovnik Vojislav Kostić, ima ta-le naslov: «Kaj mora vedeti vojak?». Ta ročna knjiga, ki je izšla doslej v dveh izdajah, je bila pregledana in priporočena od ministrstva za vojsko in mornarico z odredbo I. P. N. 1161 z dne 7 avgusta 1922. V predgovoru knjige je rečeno:

«Tebi, jugoslovenski junak, ki boš po vzgledu nesmrtnih prednikov zlomil z železno močjo tudi poslednje suženjske okove svojih bratov ter jih privedel s svojim osvobodilnim in bratskim objemom pod zaščito kril našega belega orla... Tebi, junak, posveča to drobno knjigo...»

Na prvi strani ročne knjige, pravi rimski list, se nahajajo naslednje fraze: «V vojaški službi se poučuje vojak v rabi orožja, da ga lahko z uspehom upotrebi, če napade sovražnik našo domovino, ali pa v slučaju, če bi ga morali mi napasti, da osvobodimo naše brate, ki se nahajajo pod tujim jarmom... Naši zunanji sovražniki so Italijani, Nemci, Madžari in Bolgari...» Nato navaja beograjsko poročilo mnogo odlomkov z raznih drugih strani knjige, v katerih se govori o zunanjih in notranjih sovražnikih, o jugoslovenski moči, o zavisti višje omenjenih sovražnikov, o svetosti vojaškega poklica, o zasužnjenih bratih in potrebi njihovega čimprejšnjega osvobojenja, o srbskih bojih za osvobojenje v letih 1912.-1913. in 1914.-1918.

Na strani 16 je zapisano: «V naši kraljevini niso še vsa naša ozemlja: cela Istra z Gorico, Gradiško, s Trstom do Soče, mesto Zadar z okolico, otoki Cres, Veliki in Mali Lošinj, Lastovo, ter južnozapadni del Slovenije se nahajajo pod gospodstvom Italijanov, severni del Koroške in Štajerske sta podložna Avstriji, severna Baranja in del Prekmurja sta v madžarskih rokah, vzhodni del Banata je romunski, okraja Vibinj in Sredac se nahaja v rokah Bolgarov, Albanci so gospodarji Skadra in dela severne Albanije.» Na 29. strani, tako se zaključuje beograjsko poročilo, stoji napisano: «Kar je pričel njegov ded, je dosegel vnuk, pravnuk pa mora dovršiti to delo ter združiti v naši mogočni kraljevini vse neosvobojene brate.»

Pod vtisom tega poročila je napisal Virginij Gayda dolg uvodni članek, v katerem pravi na prvem mestu, da sicer ni navajen pretiravati dogodkov, toda ta novi dokument je izredno resen in zaslužuje pozornost, ker se v njem jasno izpovedujejo vojni cilji in ker je bil pregledan in priporočen od vojnega ministrstva v Beogradu.

Nato reasumira člankar v treh točkah vojne cilje, ki so navedeni v Kostićevi ročni knjigi, ter nadaljuje: «Reklo se bo: To je blazen program. Pozitivna politika pa mora liki pozitivna veda računati tudi z blaznostjo. Zgodovina je prepletena s pogostimi slučaji blaznosti, toda v tem slučaju je blaznost „pregledana in popravljena" ter normalizirana s strani odgovornega ministrstva in proglašena za jasno označen političen program države, ki ga zaupa svojim vojakom v svrho priprave in izvedbe načrta velikega srbsko-hrvatsko-slovenskega cesarstva od Jadrana do Črnega morja in od Donave do Egejskega morja, o katerem smo že v preteklem decembru posneli oris po njegovem uradnem glasilu «Narodne Obrane». Ni tedaj tuj armadi in politiki Beograda. Pribijmo to dejstvo in preidimo brzo k potrebnim razmišljanjem!»

Tu spominja člankar, da so obstojale že v avstro-ogrski armadi take knjige, v katerih so bili Italijani označeni kot sovražniki. «Zato je zanimivo,» nadaljuje člankar, «ugotoviti, da koraka kraljevina SHS v svojih odnošajih napram Italiji po sledovih avstro-ogrske monarhije, od katere je prevzela tudi dedeščino njenega ogrožajočega gesla «Drang nach Osten». Odkritje jugoslovenske ročne knjige osvetljuje z novo lučjo nemirno delovanje jugoslovenske politike.» Člankar govori nato o nekdanjih vojaških pripravah proti Albaniji in o italijanski ovadbi.

«Toda politično-vojaška ročna knjižica,» dostavlja Gayda, «srbske armade grozi tudi Romuniji. Spričo tega se vprašujemo: Kako se sklada ta grožnja z Malo antanto, katere članica je tudi Romunija in o kateri je vendar včeraj romunski zunanji minister Titulescu izjavil, da predstavlja obrambno zvezo, ki stremi za vzdrževanjem miru v okviru obstoječih pogodb? Ročna knjiga predvideva tudi napad na ozemlja Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Radi tega se vprašujemo: Mar bi ne bilo priporočljivo, da se prošnje onih držav za dovoljenje skromnega oboroževanja, ki so bile sprejete s tako strogostjo, vzamejo spet v pretres v očigled njihovih jasnih obrambnih ciljev proti očitemu napadalnemu programu jugoslovenskega generalnega štaba. Ročna knjiga našteva z natančnostjo razne napadalne zamisleke Jugoslavije v srednji Evropi in na Balkanu. Spričo tega se vprašujemo: Kako se neki sklada ta knjiga z dogovorom Družbe narodov in s poznejšimi družbarskimi inciativami, ki tako strašno obsojajo napadalne vojne.

«Ročna knjiga napoveduje v svojem bistvu splošen prevrat in revizijo mej v srednji Evropi in na Balkanu vsled vojaških iniciativ kraljevine SHS. Radi tega se vprašujemo: Mar ne nasprotuje ta knjiga oni politiki spoštovanja pogodb, katero sta s tako vnemo zastopa Pariz? Še bolj se vprašujemo: Kako se sklada ta knjiga s splošno francosko politiko? Neprijetno nam je še enkrat vmešavati se v to zadevo Francije, toda radi jasnosti je to potrebno. Francija je sklenila pred kratkim z Jugoslavijo prijateljsko pogodbo, Francija dobavlja Jugoslaviji orožje, strelivo, letala in druge vojne potrebščine; francoski generalni štab podpira jugoslovensko armado; zunanja politika in francoski oficiozni listi s «Tempsom» na čelu ščitijo in branijo jugoslovensko politiko pred vsakim sumničenjem. Eno vprašanje je dovoljeno, oziroma obvezno: Mar je v Franciji nepoznan resnični položaj Jugoslavije, katerega še enkrat osvetljuje beograjski vojni minister, ali se nalašč prikriva, da se lahko ustvarja alibi in igra hinavska svetost ter s pomočjo teh pripravlja nova vojna?

«Na razna naša vprašanja», zaključuje Virginij Gayda, «pričakujemo razne odgovore. Dejstva govorijo.»

Priziv poslanca di San Sebastiano zavrnjen

TURIN, 27. Včeraj se je vršila pred obtožbeno sekcijo tukajšnjega sodišča razprava o rekursu poslanca Ponzio di San Sebastiano proti razsodbi preiskovalnega sodnika, ki je zavrnil njegovo prošnjo za začasno svobodo. Obtožbena sekcija je potrdila razsodbo preiskovalnega sodnika.

Izjave on. Giolittija

o fašizmu

RIM, 27. «Popolo di Roma» poroča, da je ravnatelj parlamentarne politične revije obiskal te dni on. Giolittija, ki mu je podal med drugim naslednje izjave:

«Jaz pravim, da smo mi liberalci v poslednjih letih nudili žalostno sliko, ko nismo mogli vladati trdno in trajno, ker nas je mučila velika bolezen — proporcionalni sistem, ki je vlado izpostavljal nasilnosti in izsiljevanju ekstremnih strank. Svoj čas sem rekel on. Balbu, s katerim včasih govorim v zbornici, kakor tudi kakšnemu drugemu fašistovskemu poslancu, ki je z mano vedno vljuden: «Jaz vam moram biti hvaležen za vojno, ki ste jo pričeli in ki jo še bijete proti socialistom in Sturzovim popolarcem, zakaj prav ti dve stranki sta mi povzročili največ grenkih ur tekom mojega dolgega političnega življenja, čeprav sem moral včasih iz obzirov do države, sprejeti tudi njihove glasove.

«V pretekli jeseni nisem šel v Pariz, tudi in predvsem zato, da se izognem nevarnosti srečanja in nadležnega obiskovanja s strani kakšnega izseljenca. Jaz smatram, da je njihovo delovanje, predvsem ono nekaterih njihovih voditeljev, kakor Nittija in Salveminija, da ne imenujem drugih, vredno največje graje. Onkraj meje bi ne smeli za nobeno ceno govoriti kaj slabega o naši deželi in njenih voditeljih. Ko sramotijo v inozemstvu domovino, se sami sebe proglašajo za nevredne, da bi bili Italijani.»

Aretacija

BRESCIA, 27. V Carzagu Riviera je bil aretiran neki Aleksij Pasini, ki je preteklo nedeljo zahrbtno umoril miličnika Angela Gentilinija, ko je posegel v spor, ki je bil izbruhnih v neki gostilni. Morilec je bil odveden v zapore ter je na razpolago sodnijski oblasti.

«Proslava kruha»

RIM, 27. Kakor sporoča tiskovni urad fašistovske stranke, je bila «proslava kruha» prenesena na 14. in 15. aprila. Vršila se bo na svečan način v vseh občinah Italije.

Občinski davki

RIM, 27. «Informatore della Stampa» poroča, da je notranji minister on. Mussolini razposlal vsem prefektom kraljevine okrožnico, v kateri jih opozarja na potrebo, da občine znižajo davek na živino ter ga prilagodijo novi, revalutirani vrednosti lire.

Eksplozija na ribiški ladji

TARANTO, 27. Ko se je včeraj vračala proti suhi zemlji neka ladja, na kateri so se nahajali trije ribiči, je nenadoma eksplodiral na krovu naboj želatine, ki so jo ribiči skrivaj rabili pri ribolovu. Eksplozija je bila tako silna, da je ladjo skoro prevrnila. Dva ribiča je vrgio na tla in ju ranilo, da sta izgubila zavest, eden pa je padel v morje in ga niso več našli. Ribičema se je posrečilo pristati v Tarantu, kjer so ju prepeljali v bolnišnico.

Četverčki

NEAPELJ, 27. Kmetica Josipina Gualtieri iz Regalbuta, ki ji je prvi mož umrl na bojišču in se je bila potem v drugič poročila, je včeraj povila četverčke. Vsi so živi in zdravi.

Za italijanske šole v Dalmaciji

SPLIT, 27. Na poziv zunanjega ministrstva je odpotoval v Beograd splitski veliki župan dr. Perović Kakor doznavamo, je bil pozvan v Beograd radi novih koncesij, ki jih zahteva italijanska vlada za Italijane v Dalmaciji. Te zahteve so, da bi se smele ustanoviti v raznih krajih Dalmacije nove šole, udruženja «Lega Nazionale».

Jugoslovenski minister dr. Savić

umrl radi zastrupljenja krvi

BEOGRAD, 27. Danes ob 10.30 je umrl v Nišu vsled zastrupljenja krvi minister za narodno zdravje dr. Aleksander Savić. Ob deseti uri je padel v agonijo. Zdravniki so ga skušali z injekcijami, umetnim dihanjem in vdihavanjem kisika spet obuditi k zavesti, a vsa prizadevanja so bila zaman.

Truplo pokojnika bo prepeljano iz Niša v Prokuplje, njegov rojstni kraj, kjer bo pokopano po želji pokojnika, izraženi v njegovi oporoki, na brdu Hisar. Pri pogrebu bosta zastopala vlado ministra Kocić in Andrić, zastopana bosta tudi radikalski poslanski klub in narodna skupščina. Na zgradbi narodne skupščine je bila izobešena črna zastava. Kralj je še tekom dneva podpisal ukaz, s katerim je bil imenovan za namestnika ministra za narodno zdravje minister dr. Vlada Andrić.

Minister dr. Savić se je rodil 19. marca 1874. v Užicah. Študiral je medicino v Gradcu in Parizu. Kot zdravnik je deloval v raznih krajih v Srbiji. Mnogo se je udejstvoval na strokovnem polju. Pisal je medicinske razprave in poljudno poučne knjige. Bil je odlikovan z redom Sv. Save III. stopnje, z redom Belega Orla V. stopnje ter z zlato kolajno z redom častne legije. Politično se je udejstvoval v radikalski stranki. Bil je večkrat izvoljen za poslanca, dokler ni po poslednjih volitvah prevzel resort ministrstva za narodno zdravje. Bil je na glasu kot eden najboljših medicinskih strokovnjakov in si je vztrajno prizadeval, da zboljša stanje jugoslovenskih zdravstvenih ustanov. Pri tem svojem delu je dosegel znatne uspehe.

Prireditev angleškega poslanika v Beogradu

BEOGRAD, 27. Nocoj je priredil angleški poslanik Cunard svečano večerjo, ki se je poleg zastopnikov diplomatičnega zbora udeležil tudi zunanji minister dr. Marinković.

Praznik sv. Save na beograjski univerzi

BEOGRAD, 27. Danes se je na vseh beograjskih šolah, posebno pa na vseučilišču na zelo svečan način praznoval praznik sv. Save. V vseh šolah se je vršilo svečano rezanje kolača z ostalimi pravoslavnimi obredi. Pri proslavi na univerzi je zastopal kralja polkovnik Krstić. Udeležilo pa se je je mnogo članov vlade in diplomatičnega zbora, med temi poslednjimi tudi italijanski, francoski, angleški, madžarski, čehoslovaški, grški in drugi poslaniki.

Sovjetska zunanja politika

Zbližanje z Japonsko

PARIZ, 27. Sovjetska vlada ustvarja z veliko vnemo obsežen sistem sporazumov in dogovorov s sosednimi in tudi drugimi državami, da si pridobi čim prej in čim večje poroštvo za nedotakljivost ruskih mej in za razvoj svoje trgovine.

Iz Moskve so došle vesti, glasom katerih bo ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin v kratkem odpotoval v Tokio, kjer bo sklenil v imenu svoje vlade z japonsko vlado sporazum za zbližanje med obema državama. Tozadevna pogajanja so se vodila v Moskvi in je zastopal japonsko vlado njen poslanik v Moskvi. Sporazum je bil tekom teh pogajanj zasnovan na zelo široki podlagi.

Na drugi strani se vedno znova povdarja pomen ponovnega Litvinovega potovanja v Ženevo, kjer se bo, kot je že znano, o priliki zasedanja odbora Družbe narodov za arbitražo, varnost in razorožitev sestal z angleškim zunanjim ministrom.

Po neki drugi vesti iz Moskve sta prispela včeraj tja Golusko, načelnik oddelka za vzhod pri poljskem zunanjem ministrstvu, in načelnik oddelka za trgovino z inozemstvom pri poljskem trgovinskem ministrstvu. Njun prihod je, kot poročajo moskovski listi, v zvezi s predhodnimi razgovori za pogajanja, ki naj bi se zaključila s skle-

nitvijo rusko-poljske trgovinske pogodbe.

Nova norveška vlada

OSLO, 26. Sestavljena je bila nova norveška vlada. Glavno oporo nove vlade tvori delavska stranka.

Francoska policija ponovno aretirala ravnatelja lista «Action Française» Delesta

PARIZ, 26. Danes je bil v Samadetu aretiran ravnatelj francoskega nacionalističnega lista Delest, ki so ga francoski nacionalisti pred kakimi sedmimi meseci skupno z Levom Daudetom in nekim komunistom na zvijačen način spravili iz ječe na varno. Delest se je nahajal v poslednjih dneh pri svoji materi v zgoraj navedenem kraju.

PARIZ, 27. Vest o aretaciji Delesta je napravila na vse pariške politične kroge globok vtis. Davi se je razširila govorica, da se namerava povrniti in se predati oblastem tudi Daudet.

Pred pogajanji med Grčijo in Bolgarsko

SOFIJA, 26. Bolgarska vlada je bila uradno obveščena, da se je grška vlada odločila odposlati svojega odpravnika poslov v Varšavi v Sofijo, ki bo pooblaščen, da prične s posebnim pooblaščencem grške vlage pogajanja za ureditev vseh spornih vprašanj, ki so se vrinila v odnošaje med obema državama. Odpravnik poslov v Varšavi Raphael bo v Sofiji že v bližnjih dneh. Razgovori se bodo pričeli na podlagi sporazuma, ki sta ga dosegla Burov in Mihalakopulos, ko sta se sestala proti koncu preteklega leta v Ženevi.

DNEVNE VESTI

Promet tržaškega pristanišča

in konkurečna borba Hamburga.

V preteklem letu je promet blaga v primeri s predlanskim letom znatno narastel. Izkrcanih je bilo 1,657.000 ton blaga, vkrcanih pa 813.000 ton. V celoti torej 2,470.000 ton.

Za l. 1926. pa so ugotovljeni sledeči podatki: vkrcanih je bilo 1,492.000 ton različnega blaga, izkrcanih 934.000 ton, v celoti 2,426.000 ton. Porast je torej znašal v l. 1927. v primeri s prejšnjim letom 44.000 ton.

Ta števila dovoljujejo nado, da se bo v tržaškem pristanišču promet v kratkem vzpostavil v predvojnem obsegu, kajti če se primerjajo gornji podatki s stanjem v l. 1913, ko je bil promet tržaškega pristanišča na vrhuncu, se vidi, da navedena števila niso več zelo daleč za predvojnim stanjem.

Kakor pred vojno pa je tudi sedaj najnevarnejši tekmec Trsta Hamburg, ki nadaljuje vztrajno svojo konkurenčno borbo. Vsaka razširitev zaledja Hamburga pomeni za Trst zgubo, iz česar sledi, da je napredovanje tržaškega pristanišča v mnogočem odvisno tudi od spretnosti v osvajanju novih ozemelj, ki naj nadomestijo morebitne neodvrnljive zgube. Posebno si Hamburg prizadeva, da bi pridobil zase ves čehoslovaški izvoz in uvoz.

PRVA ČEHOSLOVAŠKA PRIREDITEV.

Z vso vnemo se nadaljujejo priprave za prvo čehoslovaško plesno prireditev v Trstu, ki se bo vršila 4. februarja t. l. Te dni je pripravljalni odbor razposlal vabila. Ker vlada za prireditev veliko zanimanje, se lahko dobijo vabila tudi direktno pri tajniku Čehoslovaškega krožka g. Kubičku, v uradnih prostorih Živnostenske banke, Trst, ul. Roma.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 26. januarja 1928

Rojeni: 18;
mrtvi: 11;
poroke: 3.

Iz tržaškega življenja

Ženska, ki je umrla v cerkvi, spoznana.

Kakor smo poročali, je preteklo sredo v cerkvi sv. Antona starega neka ženska, ki je v družbi približno 4-letnega dekletca prisostvovala sv. maši, med povzdigovanjem umrla nenadne smrti, zadeta od srčne kapi. Kakor znano, ni bilo mogoče ugotoviti istovetnosti pokojnice, kajti nihče od navzočnih je ni poznal in tudi niso našli pri njej nobenih osebnih dokumentov. Vse tozadevne poizvedbe policijskih organov so bile brezuspešne. Dekletce, ki ga je imela neznanka s seboj in ki ga je — kot smo omenili — vzela v oskrbo zasebnica Gizela Voncina, stanujoča na nabrežju Grumula št. 4, ni znalo povedati drugega, kot da je pokojnica njena mama, očetu pa da je ime Nando. Ni pa znalo povedati, kje stanujeta. Načelnik policijskega komisarijata v ulici Sanità je peljal siroto k cerkvi, meneč, da bo mogoče dekletce našlo pot proti domu. Toda njegovo prizadevanje je bilo zaman. Dekletce ni znalo niti približno povedati, po kateri poti sta prišli z materjo v cerkev. Da se je dogodek zdel še bolj zagoneten, je pripomogla okolščina, da nihče ni pogrešal pokojnice, dasi je stalno bivala v našem mestu in je torej gotovo imela tu kakega sorodnika ali vsaj znanca.

Včeraj pa je bil nenavadni slučaj končno pojasnjen. Popoldne je prišla v mrtvašnico mestne bolnišnice neka ženska, ki je spoznala v pokojnici 35-letno Pierino Specogna, stanujočo v ulici Pomdares št. 7, pri družini Nottari. Ženska je povedala, da je Specogna živela v naravnem zakonu z nekim čevljarjem, s katerim je imela hčerko, ki ji je ime Olivija in ima sedaj približno 3 leta. Svojčas pa se je Specogna ločila od svojega moža in je od tedaj živela sama z otrokom.

Kakor so ugotovili policijski organi, so navedbe ženske povsem resnične in točne.

Razne nezgode.

Ko je 18-letni čevljar Ivan Srimšek, stanujoč v Škednju št. 805, včeraj popoldne prižigal v čevljarski delavnici Cincelli v ulici Malcanton št. 9 svetilko na špirit, je ta eksplodirala in plamen, ki je pri tem nastal, ga je precej hudo opekel po obrazu. Mladenič je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč. Ozdravil bo v 8 dneh.

— Ker so ga mučile gliste, je 3-letnemu Marcellu Salvatore, stanujočemu v Rojanu - Molini št. 707, mati napravila tople obkladke iz petroleja. Posledica tega «zdravljenja» je bila, da je mali Salvatore zadobil precej hude opekline po trebuhu ni prsih. Mati ga je morala prenesti v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v dermatologični oddelek.

— Z avtomobilom rešilne postaje je bil sinoči prepeljan v mestno bolnišnico 56-letni Matevž Muggia, doma iz kraja Villa Fiorini pri Brtonigli v Istri. Mož je prišel včeraj po opravkih v naše mesto in ob tej priliki je v prostem času, ki mu ga je očividno precej ostalo, pridno daroval Bahu v raznih gostilnah. Ko se je zvečer odpravil domov, je v pijanosti padel ter se pri tem ranil na glavi. Ozdravil bo v 10 dneh.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Stalne cene.

Ponovno javljamo, da je sklenil deželni medsindakalni odbor sledeče: Vsi trgovci pokrajine se opozarjajo, da je centralni medsindakalni odbor sklenil, da pridejo stalne cene v uporabo tudi pri vseh dosedaj nenavedenih stvareh (te ali one kakovosti). Ta odredba stopi v veljavo s 1. februarja. Radi tega morajo imeti vsi trgovci na blagu listke z navedeno stalno ceno. Proti onemu, ki tem zahtevam ne bo zadostil, bo imenovani odbor postopal najstrožje ter ni izključeno, da se mu vzame dovoljenje za trgovino.

Za prodajo kruha.

Istotako javljamo, da je občinska oblast v Gorici sklenila, da morajo vsi trgovci s kolonijalnim blagom, ki prodajajo tudi kruh, javiti to občinskemu uradu do konca januarja na navadnem papirju. Istotako morajo javiti občinskemu uradu morebitno prodajo petroleja (na oddelku «Ufficio d'annona).

Po eni strani gospodar, po drugi pa tatovi.

V Ločniku, novopriključenem delu Gorice, se je zgodilo sledeče: Neki Rudolf Kumar je imel nujne opravke, zato je zapustil svoje stanovanje. Ker pa so tatovi v njegovi sobi pred časom že naredili preiskavo, je za večjo varnost zaklenil vrata še s posebno majhno ključavnico. Stvar je bila na ta način v redu. — Neverjetno pa je bilo njegovo začudenje in žalostno presenečenje, ko se je vrnil zopet v stanovanje. Po sobi je bilo precej razmetano, zraven tega pa so zmanjkali deli oprave perila itd. Tatvino je javil na kvesturi, katera išče sedaj tatove.

Iz norišnice je utekel

Organi javne varnosti so včeraj aretirali Riharda Schivirferja, kot še je identificiral na kvesturi. Med drugim je povedal, da se je dolgo časa nahajal v norišnici v Benetkah. Toda končno ni mogel več prenašati zaprtja. Na vsak način si je hotel dobiti svobode. Dolgo časa je to premišljeval. Končno pa je sklenil pobegniti. Privezal je rjuho za okno celice ter se spustil po njej na tla s 4 metre visokega okna. Na postaji v Benetkah je skočil na prvi vlak ter se tako pripeljal v Gorico. Varnostnim organom je zatrdil, da absolutno ne more več prenašati zapora v ozkih celicah norišnice. Prizna tudi, da je enkrat že utekel iz norišnice, pa so ga zopet tirali vanjo. Sedaj pa hoče delati ter tako s prihranki povrniti vso škodo, 70.000 L, ki jo je napravil s tem, da je zažgal neko poslopje.

Prste si je polomil.

Na zeleni križ v Gorici je bil v petek pripeljan neki Karl Draschi, 26-leten, stanujoč v via Campi 19. Ko je stal na cesti se je nenadoma začel pomikati nazaj neki avtomobil. On ga tedaj ni opazil. Ko je bil že pri njem, je on v hipni prisotnosti iztegnil roko. K nesreči pa je udaril z roko vžipo avtomobila, si zlomil pri tem mezinec na roki, močno porezal prstanec in tudi druge prste; delci slekla so ga precej ranili po obrazu. Avtomobilist ga je hitro prepeljal na Zeleni križ, odkoder so ga pa poslali v občinsko bolnišnico.

Izpred sodišča

Oče, ki noče svojih otrok.

V petek se je pred goriškimi sodniki vršila obravnava proti Andreju Markosiču iz Moše v Furlaniji, sedaj delavcu v tržiški ladjedelnici. Obtoženec ni navzoč pri obravnavi in sodni zbor ga radi tega sodi v kontumaciji. Obtožen je, da je zapustil doma v Moši 3 otroke v starosti od 7 mesecev do 10 let ter bolno ženo in izginil. Pretekla so že tri leta, odkar se ni več pokazal. Medtem je bila žena prepeljana v bolnišnico, kjer je tudi izdihnila. Otroci so ostali sami doma. Oče ni pošiljal v treh letih nobene podpore. Da bi ne umrli od gladu, se jih je spočetka usmilila stara mati in nato teta. Toda tudi ti dve imata polno materialnih težav ter ne moreta več vzdrževati ubogih revčkov. Občina noče zaenkrat nič pripomoči, od očeta pa ni nobenega glasu.

Odvetnik, branitelj obtoženca, povdarja h koncu svojega obrambnega govora, da bi se v takem stanju morala potegniti zanje občina in jih vzdrževati; k temu naj da vzpodbude še sodni zbor.

Andrej Markovič, nečloveški oče, ki ne čuti najmanjše dolžnosti do svojih revnih otrok, je bil obsojen na 6 mesecev ječe in na plačilo sodnih stroškov.

Nepošten delavec.

Tudi tega je tribunal sodil v kontumaciji, kajti obtoženec se nahaja v Švici. Bil je uslužben kot kositrar v Brunnerjevi tovarni v Podgori. Ime mu je Josip Albertin ter je obtožen, da je s ponarejeno nakaznico dobil od oskrbnika skladišča Josipa Angelico 7 kg in pol kositra ter večjo množino amonijakove soli. Priča Josip Francovich, upravitelj Brunnerjeve tovarne, pove, kako se je dejanje zgodilo, kako je Albertino dobil od oskrbnika skladišča s ponarejeno nakaznico kositra in salmijaka, vendar, pravi, da mu odpušča, ker tovarna s tem ni imela prevelike izgube.

Istotako ponovi oskrbnik skladišča Josip Angelico, kako je prišel k njemu obtoženec z listkom, na kar mu je on izročil zahtevano blago.

Josip Albertino je bil radi ponarejene nakaznice in radi prilastitve tujega blaga obsojen v kontumaciji na eno leto ječe in na poravnavo sodnih stroškov.

Mladi tatovi in kovači, ki so kupovali ukradeno blago.

Kar pet jih je bilo na zatožni klopi. Prav v vrsto so se postavili po starosti. Prvi je stal mlad kratkohlačnik, ki je drzno metal poglede sedaj po dvorani, sedaj na sodni zbor. Imenuje se Alojzij Bon iz Krmina, ki se je šele par mesecev nahajal pri nekem mehaniku kot učenec. Drugi je avtomobilist Izidor Marega, ravnotako mladoleten; tretji, že par mesecev brezposelni Viktor Mungherli, ravnotako še mladoleten. Za temi tremi stojita dva starejša obtoženca, kovača iz Krmina.

Prvi trije so obtoženi, da so kradli iz mehanične delavnice Antonija Cusella v Krminu kolesa, važne dele avtomobilov, orodja kot n. pr. 13 pil in podobne stvari. Teh 13 pil so nato prodali kovačem v Krminu in sicer Mariniču 7, Frankoviču pa 6 pil.

Obtoženec Marega pravi, da za časa prve tatvine, t. j. od 6. do 7. februarja 1927. leta, niti v Krminu ni bil, ker se je tedaj nahajal v Trstu kot avtomobilist. Za časa tatvine, ki se je zgodila poleti 1927. leta, pa tudi ne ve nič, ker tedaj še ni bil uslužben pri okradenem mehaniku. Pravi le, da mu je fant Alojzij Ban dal onih 13 pil, da jih proda. Ni pa vprašal Bana, kje jih je dobil. Pri prodaji onih 13 pil, si je pridobil za pomočnika še obtoženca Mungherlija. Prodal pa jih je že imenovanima kovačema. Drugega o stvari ne ve.

Ravnotako odločno zanika Alojzij Ban, da bi on bil dal pile Maregi. Glede prve tatvine, ki se je zgodila v februarju, ne ve nič. Ko se je dogodila druga tatvina, je bil pa že 14 dni odslovljen od mehanika Cusella.

Mungherli je bil že par mesecev brez dela. Nekega dne pa sreča na cesti v Krminu šoferja Marego, ki ga povabi, da bi mu pomagal pri prodaji pil, češ da mu za to pomoč da 5 lir zaslužka. On mu je radi tega pomagal.

Omenjena kovača pravita le, da sta blago v dobri veri kupila od fantov in pa zato ker je bilo po ceni. Nista jih pa vprašala, kje sta to blago dobila.

Anton Cusella, okradeni mehanik iz Krmina, pravi, da je tatvino zapazil šele črez par dni. Tatovi so vlomili tako pri prvi kot drugi tatvini skozi okno. Utrpel je okrog 1700—2000 lir škode.

Ostali dve priči ne vesta izpovedati drugega, kot to, da sta videli neko soboto v poletju leta 1927. Marego, ko je nesel v zavoju že omenjene pile.

Državni pravdnik je predlagal za prvo tatvino oproščenje radi pomanjkanja dokazov.

Tribunal je obsodil radi tatvine Bona na 1 mesec in 15 dni pogojne kazni, Marega na 1 mesec in 15 dni zapora, Mungherlija na 1 mesec zapora; kovača pa vsakega na 100 L denarne kazni, ker sta kupila ukradeno blago.

GOČE NA VIPAVSKEM

Smrtna kosa

Da začne žeti smrt med starejšimi, se ne toliko čudimo. Nekako mimo nas gre, ko čitamo v časopisju, da je ta ali oni naš očak umrl, da je izginila izmed nas kaka stara korenina. To stvar pač navadno spremlja pripomba: «Naj počiva v miru!» Da se nam pa začnejo redčiti mlajše vrste, to nas vsekakor presune prav do srca. Zima nam pač ne jemlje samo starih, ampak seže včasih tudi po naših mlajših, po našem naraščaju. — Ta mesec sta v naši vasi umrla ter nas zapustila kar dva mlada fanta. Na novo leto je umrl mlad fant Ivan Vovk, dober telovadec. 16. januarja pa nas je zapustil 22-letni Jožef Ferjančič, ki je komaj prišel od vojakov. Obadva sta bila priljubljena tako kot fanta kakor kot dobra vaščana. Vse navedeno sta dokazala že njuna pogreba, katerih se je udeležilo veliko število vaščanov, ki so ju spremljali na zadnji poti ter ju nato izročili novi materi, materi zemlji. Pevci so jima zapeli še par žalostink kot zadnje slovo svojim tovarišem.

Spomin na mlada, nadebudna fanta bo ostal svež med nami, onadva pa naj počivata mirno. Ostalim in starišem pa izražamo tem potom iskreno sožalje.

Vaščani.

DREŽENCA

Obširna pot, katero je zgradilo vojaštvo tekom vojne, je v povojnih letih vedno bolj razpadala, ker ni bilo nikogar tu, ki bi jo vzdrževal. Tako je po nekaterih mestih čisto razpadla. Oblasti so se zavzele za cesto, jo smatrale potrebnim in poverile to delo nekemu zakupniku. Nekaj časa je šlo delo od rok, sedaj je pa naenkrat zastalo. Material, spravljen na gorenjo stran ceste, zožuje še tisto malo cestne površine, tako da smo skoraj na slabšem kot prej. Kaj ko bi občinski urad pokazal nekoliko več zanimanja za to zadevo!

RIHEMBERK

S priključitvijo občine Šmarij k naši občini bodo imele oddaljene frakcije po par ur hoda do občinskega urada. Zato bo od velike važnosti pravilno, redno in točno poslovanje osrednjega občinskega urada. Premnogo problemov bo dnevno čakalo nele rešitve občinskega tajnika, ampak bo zahtevalo rešitev od strani poteštata samega. Stranke, posebno iz bolj oddaljenih krajev, ne bodo smele biti izpostavljene slučajem odsotnosti g. poteštata. Zato bi bilo želeti, da bi poteštat oziroma prefekturni komisar dnevno uradoval. S tem pa še ne izražamo želje, da bi bilo potrebno za vsakodnevno opravljanje poteštatovske službe imenovanje oseb, ki se sedaj pri nas od dveh strani štulijo in ponujajo za to mesto. Ljudem nič kaj ne prijajo. Je pa že ljudstvo dosti bolj zadovoljno z dosedanjim poteštatom dr. Sirkom, generalnim tajnikom goriške občine. Poteštat dr. Sirk se je namreč izkazal dosedaj pravičen in ustrežljiv napram ljudstvu. Zato je splošna želja, da bi ga g. prefekt potrdil še za prefekturnega komisarja.

✠

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, brat, stric

MATEJ KOSIČ

gostilničar

v dobi 62. let, po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v nedeljo, 29. t. m., ob 9.45 iz hiše žalosti Sv. M. Magdalena zgornja št. 13 Bivio v. Istria.

TRST, 27. januarja 1928.

Augusta roj. **de Zottig**, soprogа.
Ivan in **Anton** (odsotna), brata. **Martin, Anton** (odsoten), **Ivan, Marija** por. **Kosič, Augusta** in soprog cav. major **Ivan Vidoni** (odsoten), **Ivanka Lahernar**, nečaki in **ostali sorodniki.**

Odlik. pogr. podjetje Nuova Impresa Corso V. E. III. 47

RAZNE ZANIMIVOSTI

Žrtev novega zdravljenja

V Szegedu na Ogrskem je živel bogat tovarnar Ivan Kiss. Bil je izredno debel, a bi bil zelo rad postal suh. Zvedel je o bicerdizmu t. j. o zdravljenju nekega Biccrdy-ja, ki je zdravil debelost z dolgim postom z vmesnim uživanjem čebule in dobršne količine sveže vode. Dvanajst mesecev se je hranil Kiss izključno s čebulo. Postal je izredno suh in ker je le nadaljeval z zdravljenjem, je umrl. — Zdravniki so ugotovili, da je umrl od lakote.

Najdražji vseh zakladov

Radi zvišanega dekovanja joahimskih uranskih rudnikov na Češkem — 10.000 kg uranskih ostankov daje komaj en miligram radija — postaja za zdravljenje nepogrešljivi radij (za vse vrste raka in kožnih bolezni) vedno bolj po ceni. Še pred nekaj leti je veljal en gram radija približno šest in pol milijonov lir, pred dobrim letom mu je padla cena na dva milijona in po zadnjih poročilih se že dobi en gram radija za 800 tisoč lir. S tem je omogočeno, da si marsikako zdravilišče, marsikak sanatorij nabavi ta prepotrebni radij.

BORZNO POROČILO.

Trst, 27. januarja 1928.

Amsterdam 759.50-765.50, Belgija 262-266, Francija 74.12½-74.42½, London 91.97½-74.17½, New-York 18.84-18.90, Španija 315-321, Švica 362.85-364.85, Atene 24.75-25.25, Berlin 447.50-453.50, Bukarešt 11.50-11.90, Praga 55.90-56.20, Ogrska 327.50-333.50, Dunaj 263.50-269.50, Zagreb 33.10-33.40.

Uradna cena zlata (26. 1.) L 364.64; vojnoodškodninske obveznice 73.20.

MALI OGLASI

MEBLIRANO sobo ali sobico oddà takoj v podnajem slovenska družina, tudi z uporabo kuhinje. — Via Ant. Stoppani 5 - II desno. 81

VRTNAR, izšolan, neoženjen, dobi takoj stalno službo. Ponudbe na Dr. Ferluga, II. Bistrica — Bisterza. 68

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (110)

Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

Grozne poteze na obrazu Črnega lovca so se za trenutek omilile v hipnem veselju. «Hvala Bogu!» je vzkliknil. «Branijo se! Niso divjaki zajeli St. Denisa kakor so zajeli Tonteura. To so puške strelcev na Grondinovem dvorcu!»

Tekli so; počivali so s tem, da so korakali. Vsaka minuta jim je bila dolga kakor ura; vsaka milja je bila dolga dvanajst milj. Davidovo srce in srce vseh ostalih je želelo le eno — da bi umrli, če že morajo umreti, pri Grondinovem dvorcu, da le ne bi njihove oči gledale onega, kar so gledali Tonteurovi domačiji.

Streljanje je prenehalo. Tišina, ki je nastala, jim je zopet okovala srca z ledom smrtnega strahu.

Končno so dospeli do Zatonskega griča, ki jih je sprejel v svojo lepoto zlatih hrastov in kostanjev. Z neskončnim naporom so hiteli navzgor in brezsapno dirjali mimo mesta, kjer je pred davnim časom stal David in razlagal Anici rezbo na smodniškem rogu.

Dirjali so skozi hrastov gozd in ven na plano, kjer je deklica tedaj prepustila svobodi svoje svilnate lase. Ko so pritekli v globelico, kjer je žuborel studenček in kjer je dehtelo nešteto cvetlic, so zagledali malo kmetsko hišico iz rezanega kamna, v kateri je nekoč v večernem mraku donelo milo petje mlade gospodinje. David je zastokal, ko jo je zagledal.

Okna so bila razbita in vrata sesekana na kose. Na dvorišču, v bližini praga, je le žala pevka — mrtva. Vitko njeno telo je bilo grozno zvito, roke široko razprostrte, kakor da so hotele poslednjič objeti moža, ki je nekoliko korakov vstran ležal brezgibno na tleh.

Zdaj je razumel David, zakaj niso opazili ognja in dima od Grondinovega dvorca. Hiše so bile kamenite in niso hotele goreti.

Ko se je ozrl naokoli, ni opazil nikjer dima, ki bi se dvigal iz dimnikov hiš.

Takrat je izza Grondinovega gozda, ki je zakrival dvorec, dospel do njih glas, ki jim je zledenil kri v žilah. Kriki in tuljenja divjaških glasov, ki so se porajali v besnem zmagoslavju, so se mešali z nekolikimi streli. Kakor porogljiv krohot napram borni brambi napadenih so bili ti kriki.

Preganjan jelen bi ne mogel tako dirjati kot je dirjal zdaj Črni lovec in z njim, rama ob rami je dirjal David. Bliskovito sta pretekla kraj, kjer je Bigot prvič videl Anico, in potem naprej po stezi skozi grmovje dokler nista dospela do roba gozda samega. Kot preteča smrt sta za njunima petama tekla Peter in Carbanac.

Peter Joel je krčevito pograbil Davidovo roko in ga zadržal. Izmučen do smrti je valovečih prsi lovil zrak. Z največjim naporom zašepetal: «Stori, kar bom storil jaz — če ne bomo izgubljeni!»

Koprena grozota je za trenutek pokrila Davidove oči, kajti gledale so na blazen karneval divjih pošasti. Videti je bilo, da so prišli prepozno.

Ob prvem pogledu, sredi divjaških krikov, ki so sekali zrak, se je ozrl na kraj uničevanja in smrti, na Grondinov dvorec, ki je še pred nekolikimi urami bil kraj miru in varnosti.

Veliko poslopje je bilo mrzlo in mrtvo. Polkna in okna so bila razbita, vrata udrta ali razbita na tleh. Skozi okna zgoraj in spodaj so divjaki metali plen na tla. Debela hrastova vrata, ki so zapirala vhod v kameniti mlin starega Fontbleua so izginila, mlin sam je bil kakor mrko truplo, ki so mu iztrgali življenje, kajti tesno ob vratih je ležala nepremična, zgnetena postava v beloprašenem plašču — to je bil ostanek starega mlinarja.

Visoko nad njim se je pa veternica počasi krožila, krožila, kakor da jo obračajo nevidne roke duhov, kajti v zraku ni bilo čutiti nikakega vetra.

Več nego to ni David videl. Kar je še bilo preostalega življenja z Grondinovega dvorca, je našlo pribežališče v stari kameniti cerkvici na drugi strani trate. Tam so se gnetli divjaki za poslednji zmagoviti napad. Dva ali trije streli so zadoneli iz cerkvice in to je bilo vse; ti streli so le naznanjali, kako patentično slabotna je moč braniteljev. Za streli so se oglasili bobneči treski brun, s katerimi so divjaki butali ob hrastova in železna vrata cerkvice. Demonski krik divjakov je naznanjal, da so se vrata začela podajati.

V teh nepozabljivih sekundah je bilo Davidovo življenje, življenje tisočerih muk. Prišli so prepozno. Velika hiša je bila premagana in z njo vse, kar je imel na zemlji. Tam je bila njegova mati in tam je bila Anica, če je dospela iz Quebeca. Tema je začela objemati njegove možgane, krvavi bliski so mu švigali pred očmi in zadržal ga je samo glas Črnega lovca, ki je govoril ob njegovi strani.

«Čakaj!» je ukazal. «Streljaj, ko bom streljal jaz! Merite vsi v divjake ob kapelici! Vsak strel mora ubiti enega! Prišli smo baš ob pravem času.»

Ko je izpregovoril je potegnil zrak globoko vase, vrgel glavo nazaj in iz grla mu je zadonel strahoten krik. S tem krikom je Peter Joel prenehal biti človek; postal je zopet črn, skrivnosten duh gozdov, pol človek pol zver, ki prihaja in odhaja z vetrom. Bitje teme in zlega pomena, strahotna senca smrti — nadzemski Črni lovec iz obmejnih dežel. Tega strahotnega krika ni David slišal še nikoli in Peter Joel ni želel, da bi ga kdaj slišal, kajti to ni bil blazen krik nego blaznost sama, tožeč grozen krik, ki je začel kot stokajoča obupna tožba in naraščal, naraščal do take nepopisne silovitosti, da je napolnjeval vse ozračje in da je v trepetajoči grozi drhtela celo zemlja pod njimi. Ljudje, ki so bili slišali ta krik, in mnogo jih je bilo, ki so ga slišali, so prisegali, da ni bil človeški krik niti krik zveri; ni bilo tuljenje gozdne vihre, ni bila tožba vode ali vetrov temveč krik neke skrivnostne gargantunske pošasti iz vsemira, ki se je začel v šepetu in se dvigal do silovitosti groma in zopet padal dokler ni ugasnil navidezno v daljavi kot bolesten jok trpeče duše. Peter Joel je prenehal biti Peter Joel — še enkrat je postal Črni lovec iz preteklih dni, bitje, ki je naznanjalo goreče koče in rdečo smrt, bitje čigar zmedeni možgani so ga podili iz kraja v kraj in ki je iskalo na zemlji kotička, ki bi mu kraljeval mir.